

Problematyka dostępu cudzoziemca podlegającego wydaleni do akt sprawy uzasadnionej względami bezpieczeństwa państwa jest złożona i może w pewnych sytuacjach pozostawać w konflikcie z koniecznością prawidłowego realizowania wymiaru sprawiedliwości. Jeżeli cudzoziemiec nie ma zapewnionego w niezbędnym zakresie dostępu do obciążających go dokumentów uzasadniających podjęcie decyzji o jego wydaleniu, tym samym nie ma możliwości przedstawienia w skuteczny sposób swojego stanowiska w przedmiocie tych okoliczności i podjęcia próby zakwestionowania ustaleń dokonanych przez właściwy organ. Objawem tej problematyki badaniami jest niezmiernie mało danych, gdy odnosi się do kwestii właściwej równowagi, jak należy osiągnąć, z jednej strony, konieczności ochrony przez państwo zasadniczych interesów jego bezpieczeństwa (w szczególności związanych z zagrożeniem stwarzanym przez terroryzm), a z drugiej strony, zagwarantowaniem cudzoziemcowi prawa do obrony w procedurze wydaleniowej.

Celem naukowym projektu jest zbadanie, czy w polskim i europejskim porządku prawnym istnieją mechanizmy procesowe, które umożliwią pogodzenie uzasadnionych względami bezpieczeństwa państwa w odniesieniu do charakteru i rodzaju informacji branych pod uwagę przy wydawaniu decyzji o wydaleniu, z koniecznością zapewnienia cudzoziemcowi korzystania z uprawnień procesowych, takich jak prawo dostępu do akt oraz prawo do obrony.

Szczególne uwagi będzie zwrócona na możliwość ustanowienia w polskim porządku prawnym „specjalnego obrotu”. W przypadku gdy ze względów na ochronę bezpieczeństwa państwa konieczne jest, by sąd administracyjny rozpatrujący sprawę wydaleniową obradował przy drzwiach zamkniętych z wyłączeniem obecności danego cudzoziemca i jego pełnomocnika, „specjalny obrotu” ma za zadanie obronę jego interesów w toku postępowania. W tym kontekście jego rolą jest dążenie do maksymalnego ujawnienia okoliczności obciążających cudzoziemca i ocena znaczenia informacji, które pozostają niejawne.

Istotnym wkładem w naukę polską będzie przeprowadzenie kompleksowej analizy dopuszczalnych ograniczeń w udostępnianiu cudzoziemcom akt sprawy dotyczących informacji niejawnych w procedurze wydaleniowej w świetle prawa polskiego i europejskiego. Badania zaplanowane w ramach projektu będą się cechować nowatorskim charakterem, ponieważ analizowane zagadnienie nie jest szczegółowo opisane ani tym bardziej zbadane.

Wypracowane w ramach projektu rozwiązania będą mogły zostać wykorzystane do opracowania aktów prawnych, a także wytycznych i zaleceń dla organów administracyjnych sprawujących kontrolę legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Polski. Tym samym rezultaty badawcze przyczynią się do rozwoju nauki prawa publicznego, jak i rozwoju cywilizacyjnego poprzez skuteczną ochronę prawną cudzoziemców. Wyniki badań zostaną upowszechnione w postaci artykułów naukowych w czasopiśmie o zasięgu krajowym i międzynarodowym oraz wystąpią na konferencjach naukowych.